

זו לידיו. להפתעתו, שקל הנר כמחצית משקלו הרגיל. הצעיר, שראה על פניו של החוקר, נבדד לו, לקח את רגליו וברח. הוא ניתפס מיד, נלקח אחר כבוד למטה שטרה, יחד עם הנר. כאשר פתחו אותו, תאומרת את הנר, גילו בפנים חבילה קטנה של חשש עטופה בניילון. מבחרי אחר הגיע יום אחד לדורא ה' כני בתל-אביב וביקש לשלוח לשוודיה פסאות שימורים ישראליים. הפקיד אמר, מפני שהקופסאות גיראו בסדר. הוא קל את החבילה כדי לדעת כמה עולה שלוח, וגילה שהיא שוקלת יותר מדי. לקח את אחת הקופסאות, שיקשקש, ושמע משהו משקשקש בפנים. שלא זמיע את השיקשוק הרגיל שמשקשקים רסקים בסירוף. הוא הזעיק את המש"ה, שתפסה את הברוש בשיהמול. בי יתה הוא גילה מיד גם את בית-המלאכה ששוכלת בו הוכנס החשש לקופסאות.

פילפל נגד

כלבי-גישוש

יטניקות אמריקאיות לקחה אי תהיה לארצות-הברית שלוש קילוגרם שיש לשימוש פרטי בדרך מקורית. היא זממה את החומר, שהוא גמיש, ועברה יו במעורר, כמו שעושים לבצק. כאשר נר ללוח דק בעובי של כמה מילימטרים, מרטה אותו כביטנה למעל, וכיסתה אותו ביטנה נוספת. רגילה. היא לבשה את המעיל, שצורתו השתפרה לל הביטנה הכפולה והגושמה במקצה, ברה את המכס בלי להניד עפעף. כדי לבל את כלבי-הגישוש, במידה והיו כ"ה, עטפה את לוחות החשש בניילון, יתה עליהם פילפל שחור.

ביתה אחת לשלוח קצת חשש בשביל בריה היא לפורר אותו ולדחוף את ה' יורנים לתוך החורים הקטנים שעל שר' סרט של רשם-קול. את הסרטים מחזיר מ לעטיפה המקורית, שאינה מעבירה ג ריחו החריף של הסם. בחודשנוגות זו זגם לשלוח דרישה שלום מוקלטת ואת ושלים של זהב כביצוע אורייגנלי.

איך בעצם נתפסה

גיאקי סיקלס

תמימים והחובבנים בין המב' ריחים שולחים לידיהם חשש ב' תב רשום או בתוך חבילה עיתונים ולגלת. אלה נתפסים מיד, ובקלות. אך אחרים, פיקחים יותר, נתפסים יותר רשי. קחו למשל את גיאקי סיקלס, ה' נמנית האמריקאית היפהפיה. המשטרה נעה לביתה בוקר אחד עם צו חיפוש, נשיה וחפישה ולא מצאה כלום. על גג ית אמנם נמצאה מזוודה נעולה מלאה יש, אך לא היתה שום דרך להוכיח יא שייכת לגיאקי או לידידה הישראלי יק קראוס. מה עושים? קצין המשטרה ייד את המזוודה לדידתה של גיאקי ואמר: יתראי, אני יודע שהמזוודה מלאה ב' יש, אבל היא חדשה ויפה, וחבל לי לקל אותה. תני לי את המפתח שלה, שאוכל לפתוח אותה בלי לגרום נזק." גיאקי, שראתה את ההגיון בדבריו, שלפה המפתח — וטיפקה למשטרה את ה' תהה שהמזוודה שייכת לה.

בכור עוברי-חוק אחרים, שאינם חרדים גיאקי לגורל רכושם, הכינה המשטרה מיני פטנטים, כמו תמיסה מיוחדת, ה' יטה חשש, לתוכה מכניסים את ידיו החשוד, בתיקוח שפירורים אחדים זומר הצטבר מתחת לצפרניים. זיטה נוספת — להעמיד שוטר מתחת יונות הדירה, לפני שעולים לעורך בה ויש. פעמים רבות מנסים העבריינים פטר מהחשש וזורקים אותו דרך ה' נ, לתוך ידיו של השוטר המזכה. לבסוף — השיטה הקלאסית, המוכירה הסיסור הידוע על היהודי שהגיע ל' יקה חסר-כל והפך למיליונר. איך התעשרת? שאל אותו ידיד.

אין לך מזה, השיב המיליונר. במשך יים שנה הלכתי יומיום לשוק, מכרתם ניות, ואת הכסף שהרוחתי שמתי ב' י, וככה התעשרתי? בן אחרי 20 שנה מת הדוד שלי ו' ין לי חמישה מיליון. בה זה גם עם המשטרה, בשיטה הזו: חוקרת וכולשת — ותופסת את המב' כאשר מישוה מלשין עליי.

תיאטרון

הצגה חדשה

*** הנערים בחבורה ("בילמות") אינו המחזה הגדול של המאה. ישנם מעי מיקים יותר ממנו וישנם בנוים טוב יותר. אולם זו הצגה מרתקת וחרפה בה אין המתח הפנימי נרפא אף לרגע. היא מעלה על הבמה עולם שלם שבדרך כלל נוהגים שלא לשוחח עליו ומוזעזעת את אמות ה' סופים של הנשמות הבורגניות הרגועות. הצגה זו היא הוכחה נוספת לכך שתי אטרון טוב אינו חייב להיות פסל של שעה במוריאון, אלא יצור חי ותוסס.

הנערים בחבורה הוא תיאור חגיגת יום-הולדת שעורכת קבוצת הומוסקסואלים ל- אחד משלהם. המחזה כולו מתרחש בבית נערי-השעשועים שבחבורה וההפקה בין שתי המערכות באה רק כדי לתת לשחק-נים מרווח נשימה כשהמערכה השניה מת-חילה בדיוק במקום בו ירד המסך על הראשונה.

תשעה גברים ממלאים את הבימה, כל אחד שונה לחלוטין מרעיו, הן באופיו והן בהתנהגותו, כל אחד הוא עולם בפני עצמו, ואף-על-פיכך, כולם, פרט ל' אחד, כלולים במושג הבזוי "הומו" בו מתאר אותם איש הרחוב, כאילו לא היה בהם דבר פרט לתכונה זו.

מארט קראולי, מחבר המחזה, משתדל להוכיח את ההיפך. אם המערכה הראשונה רצופה בנבולריה (שעזרו ללא ספק לפרסם את המחזה), וההומוסקסואלים של הדמות היא תכונתם הבולטת ביותר, הרי המערכה השניה קורעת כל מסחה של עלציות או פארודיה ומביאה במקומן התפרצויות נוסח יורגיינה זולף. מסתבר, שה"נערים" הם יצורים אומללים, מתוסבכים וחסרי-ישע, לא פחות מגיבוריו של אלבי, ועצם הווייתם ההומוסקסואלית הופכת למישינית.

העמקה נוספת בתוך הנשמות המסוכס-כות של כל אחת מן הדמויות היתה בודאי אפשרית ורצויה, אולם קראולי מעדיף בדרך כלל את ההברקות הלשוניות, את הרפליקות השנונות ואת התאטרניות ל' שמה על פני חיטוט יסודי יותר. מבקרים מקצועיים יבואו אולי בטענות על כך, הקהל הרחב בא לעומת זאת על סיפוקו המלא. הדיאלוגים שנונים, נבולריה נראים בהח' לט במקומם במסגרת בה הוצבו והתרגום (תרגומו) שמר בדרך כלל על הלולי גות הלשונית של קראולי, והוסיף מטבעות לשוניות עבריות משלו. כמו למשל: משה ענת קנה מצוק.

הבמאי היי קילוס העמיד הצגה שכל פרט מפרטיה מתוכנן ומחושב, עם עיתוי נכון ומתח מתמיד. הוא שמר על כהנת המחבר ולא הניח לשחקניו (פרט לאלה שגורשו לכך עיי הטקסט) להשתמש בתנועות ובגיגונים שהפכו לסממנים פארודיים של "הומו". בכך הודגשה יותר כלל-אנושיות הדמויות.

המחזה דורש תשעה וירטואוזים, וכלה קשה למצוא בעולם התיאטרון הישראלי. לזכות ההצגה יש לומר שלפחות שלושה ממשותפיה, עודד תאומי, שלמה ברישביט וטוביה צפיר משכנעים בהחלט, ולזכות היי קילוס יש לזקוף כנראה את העובדה שיתר ממלאים את המוטל עליהם בצורה שאינה צורמת את האוזן והעין.

השולם הזה

החליין

*** זה מסתובב (תיאטרון) מועדון מרתף, תל-אביב) בעת שהרצל של יוסף מוניד, שכתב וביים מחזה זה, מחליט להתנסות ולהכנס אל מכונת העניינים ש' יצר קפקא, דוחפים לו סוכריה לפה — דבר שמסמל את המתקת גלולת החיים ה' מרה. ההומור במחזה שחור-שחור, אך לא חסרים בו מומנטים משעשעים, אמיתיים ומכאיבים ואף לא סלידה מפני גזענות, דמגוגיה ומיליטאריזם לשמש.

*** כלאים (תיאטרון האוניבר' סטה העברית בירושלים) נאיביותה של האליגוריה המוסיקאלית מן המאה ה-15 (על צביעות ידידיו של כלאוס המסרבים להצטרף אליה במסעו האחרון) נוסכת בה חן וקסם תיאטרליים בלתי מבוססים ה' מודגשים היטב בבימוי הפיקחי של אריה זקס, הנעזר בשחקנים מצויינים כליאור ייני, זאק כהן ועליזה רוזן.

● לא כדאי לראות
★ לא חשוב לראות
★★ אפשר לראות
*** רצוי לראות
**** חובה לראות

זרקורים

הסוסים שהכניסו לבוץ

לחיי הסוסים שיוצאו את עם ישראל מן הבוץ שבר את כל השיאים הקודמים של גיורא גודיק, ירד מן הבמה מהר יותר מכל מחזמר אחר שהעלה עד עתה. הסיבות?

"כל הביקורות היו קטלניות, ללא יוצא מן הכלל", אומר יוסף צורי, מנהל ההצגה, המדבר בשמה, אחרי שגיורא גודיק נסע בסוף השבוע שעבר לחו"ל. "לוא היתה חתידתת חיובית אחת לפחות, אולי היינו מהרהרים יותר בדבר. חבל, בעצם, כי השחקנים דווקא התחילו לאהוב את תפקידיהם ולהיכנס ממש לתוכם. חבל".

מאימתי קובעות ביקורות גורל הצגה בארץ? הרי קרה לא פעם בעבר שהמבקרים גמזו, וההצגה גרפה הון. אז מה יום מיומיי?

"אמנם איי לייק מייק זכה גם הוא לביקורות דומות ובכל זאת הוצג שלוש מאות ועשר פעם. אלא שאו עוד לא היתה הטלחיויה", אמר צורי. "היום אין עוד שום טעם להתחרות איתה. כשעליך לשלם משכורות לצוות של מאה אנשים, אתה צריך להיש בטוח. אחרת, כל הצגה נוספת מגדילה את ההפסד".

וזהו סוף פסקו? "עוד לא. אנחנו מתכוונים לקרוא המחזמר הבא שלנו. השם עוד לא ידוע. טרם נקבע".

נשאלת שאלה אחת: מה מצאו בה בטלחיויה הישראלית, שיוכל להפריע ולהכריע הצגה כלשהי, אפילו אינה מוצלחת כל-כך?

טרזקי ומגיפות בדיסלדורף

דיסלדורף שבגרמניה המערבית, היתה לאחרונה למרכז חשוב של התיאטרון האירופי. תוך חודש אחד העלו שם, בהצגות בכורה עולמיות, שני המחזות האחרונים של יוג'ן יונסקו ופיטר וייס.

המחזה של יונסקו הקרוי משחקי רצח כונה ע"י עיתונאי אירופי כהמשך לסידרת "מחזות הבהלה" שלו, נוסח הקרנפים: בארץ בלתי-מוגדרת פשטה, ביום בהיר אחד, מגיפה פיתאומית. אנשים מתחילים למות. בלי הודעה מוקדמת. במפתיע. נדבקים זה מזה ופשוט מתים. הבהלה כללית. מנסים את כל דרכי החיסוי האפשריות, בנייהאדם בורחים זה מפני זה, אך דבר אינו מועיל. כולם מתים. בדיוק כמו בחיים.

יונסקו הרכיב את המחזה מתשע-עשרה סצינות שהם כתשעה-עשר סיוטים נפרדים שאינם דווקא המשך אחד. דבר אחד מאחד אותם: הלעג לפולחן הטכנולוגי, לקידמה המדעית ולמהפכות למיניהן. מכאן ברור כי תהיה דעת הביקורת כאשר תהיה, השמאל החדש בחדאי ישימי.

פיטר וייס (מארה סאד), לעומת זאת, רואה עצמו כאחד מדוברי השמאל החדש, ומחזהו החדש, טרזקי בגזות, נראה לדעת המבקרים יותר ככרוה פוליטית מאשר כחזיה דרמאטית. את טרזקי בחר וייס להעמיד במרכז המחזה לא משום אהבתו את הדמות, אלא כדי שיוכל להביע דרכה את דעותיו שלו על המהפכה, על המארכסיזם ועל התפתחותם במאה-העשרים. דבר אחד ברור: אפילו אם השמאל החדש יקבל את המחזה של וייס, מעטים הסיכויים שיוצג מאחורי מסך הברזל, שם היה עד היום, אחד המחזאים המעריבים המעטים המקובלים.

שני טורים בברודווי

כל עולם התיאטרון האמריקאי סוער ומתרגש סביב ההצגה האחרונה שהועלתה בברודווי — הקומדיה כבש במנוסה של בעל הטור הסאטירי הנודע ארט בוכהאלד, שהועלה בתיאטרון ה'ן הייס. אין זה מפני שמחזהו הראשון בוכהאלד הוא מצויין כל-כך, למרות שהביקורות התייחסו אליו בסלחנות, אלא בגלל העובדה שעוד לפני

ארט בוכהאלד בברודווי

שהוצג המחזה הסתבר כי גיבורו הראשי, ג'ו מייפלאור, אינו אלא בן-דמותו של בעל טור אמריקאי נודע אחר: ג'ון אלסופ, שהוא פרשן מדיני בעל מהלכים באשינגטון.

לפני הצגת הבכורה פשטו שמועות כי אלסופ הצהיר שלא ידבר לעולם עם מי שיכבד את הבכורה בנוכחותו. למרות האיום העזו כ-300 אישים אמריקאיים, דווקא מצמרת השליטון, להופיע להצגה, ביניהם אתל קנדי, אברל הרימן וראש עיריית ניו-יורק, ג'ון לינדסי.

האם באמת נכתבה הקומדיה אודות בעל-הטור הנודע? אפשר ללמוד על כך מהצהרתו של סטיארט אלסופ, אחיו של ג'ון: "זה מוכרת להיות אחי. אחרת מדוע קוראים לי עכשיו כולם סטיארט מייפלאור?"